GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 164. *Sâmbătă 8 (20) Septembre* 1884.

Din causa 8-tei sărbătorĭ de Sâmbătă, ḑiarulŭ nu va apăré decâtŭ Lunĭ séra.

Braşovŭ în 7 (19) Septembre.

Intr'unulŭ din numerii trecuţĭ, vorbindŭ despre năsdrăvăniile cele mai nouĕ solgăbirăescĭ din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, amŭ atinsŭ o cestiune gravă. Este cestiunea atitudinei Românilorŭ faţă cu volniciele şi abusurile strigătóre la ceriu, ce se comitŭ ḑilnicŭ în paguba limbei şi a naţionalităţii nóstre sub egida şi cu consêmţêmêntulŭ tacitŭ alŭ celorŭ dela putere!

Ministrulŭ preşedinte susţine, că nimenĭ nu se gândesce de a întrebuinţá forţa spre a ne maghiarisá. Discursulŭ lui se publică în tóte ḑiarele interne şi esterne şi lumea începe a crede, că aşa este cum ḑice d-lŭ Tisza. Noi înse scimŭ din esperienţă, că asigurările ministrului nu sunt basate pe adevĕrŭ, dér ce folosŭ că scimŭ numai noi despre acésta şi opiniunea publică rĕmâne neinformată şi necunoscătóre de adevĕrata nóstră situaţiune?

Lumea află dela foile ce suntŭ plătite din fondulŭ de disposiţiune, că Transilvania şi Ungaria cuprinde în sine o mulţime de „agitatorĭ românĭ,“ carĭ numai aşa, de dragŭ Dómne, arŭ avé de scopŭ a aruncá în aerŭ statulŭ ungarŭ, dér despre aceea cum se tiranisézá bieţii ţĕranĭ românĭ, cum se calcă legea în ḑiua mare de cătră cei ce au puterea în mână, cum se impune cu forţa limba maghiară pretutindenĭ, cum se prigonescŭ până şi scolarii credincioşĭ némului lorŭ, cum se ignoréză şi se negligă totŭ ce este în interesulŭ spiritualŭ, moralŭ séu materialŭ alŭ poporului românŭ, despre tóte aceste nu se află şi nu se cetesce în lumea mare mai nimicŭ!

Cine e de vină?

Contrarii noştri, facŭ totŭ ce le stâ în putinţă spre a discreditá luptele nóstre pentru libertate. Ce facemŭ noi ca se informămŭ mai bine pe monarchŭ, ţéra şi străinătatea despre sânţenia causei naţionale a Românilorŭ din acestŭ imperiu?

S'a ḑisŭ destuleorĭ, că numai cu ḑiarele nóstre naţionale nu se póte ajunge la acestŭ scopŭ, deórece ele sunt cetite, cu puţine escepţiunĭ, totŭ numai de Românĭ. Este de lipsă prin urmare sĕ recurgemŭ la ḑiaristica străină.

Dér nicĭ cu acésta nu este de ajunsŭ. Ca se putemŭ dovedí lumei, că false şi neadevĕrate sunt afirmările contrarilorŭ noştrĭ, trebue sĕ producemŭ fapte şi nu numai fapte de ale acestora ci şi fapte de ale nóstre. Bine că unŭ prefectŭ, ca voinicosulŭ Banffy, calcă legea şi impune limba maghiară primarilorŭ noştri dela sate, ce facemŭ însĕ noi, ce facŭ conducătorii noştri naţionalĭ pentru ca sĕ arăte nemulţămirea lorŭ cu o asemenea tractare?

Ḑiarulŭ nostru totdéuna a susţinutŭ că nu e de ajunsŭ ca la câte trei anĭ sĕ ne adunămŭ odată, în ajunulŭ alegerilorŭ dietale, şi sĕ protestămŭ în contra sistemului de asuprire, sub care geme naţiunea română dela înaugurarea dualismului încóce, ci trebue se luptămŭ necurmatŭ şi cu energiă prin comune şi prin judeţe în contra abusurilorŭ de putere şi în contra tendinţelorŭ de maghiarisare.

Conferenţa generală a alegĕtorilorŭ românĭ din véra trecută a primitŭ unanimŭ unŭ conclusŭ, care în partea sa ultimă sună astfeliu:

„Pentru esecutarea programei şi pentru conducerea ţinutei politice adunarea numesce din sĕnulŭ sĕu unŭ comitetŭ centralŭ de 12 membri, însărcinatŭ a face între marginele legilorŭ totŭ ce va aflá de lipsă şi folositorŭ, atâtŭ cu privire la alegerile dietale proxime, câtŭ şi faţă cu alegerile municipale şi preste totŭ pentru apĕrarea causei române naţionale şi pentru luminarea opiniunei publice în ţéră şi în străinătate.“

Ce mĕsurĭ a luatŭ acestŭ comitetŭ până acum pentru a satisface misiunei ce i s'a încredinţatŭ?

N'amŭ vĕḑutŭ din partea comitetului centralŭ electoralŭ până aḑi decâtŭ unŭ singurŭ apelŭ cătră alegĕtorii românĭ, care pórtă data: 6 Iuniu 1884.

Credŭ óre cei 12 membri, că cu acésta au satisfăcutŭ chiămărei lorŭ până la alte alegerĭ dietale?

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Viena 19 Septemvre. — Comitele Kalnoky se esprimă cătră unele persóne din cercurile lui intime, că întrevederea împĕraţilorŭ a făcutŭ asupră-i o impressiune fórte mulţămitóre.

Agram 19 Septemvre. — Resultatulŭ alegerilorŭ dietale este până aséră: aleşĭ 59 naţionalĭ, 12 independenţĭ, 20 Starcevicianĭ şi doi carĭ nu se ţinŭ de nicĭ o partidă.

Neapole 18 Septemvre. — De erĭ la 4 óre d. a. până aḑi la 4 óre d. a. s'au bolnăvitŭ de coleră 422 de inşĭ, dintre carĭ 188 au muritŭ.

Marsilia 19 Septemvre. — P'aci suntŭ érăşĭ căldurĭ marĭ. Şépte persóne au muritŭ de coleră.

CRONICA ḐILEI.

Dieta Ungariei o va deschide nu la 25 ci la 29 Septemvre Maiestatea Sa printr'unŭ mesagiu alŭ tronului. »Nemzet« anunţă că după desbaterea adresei se vorŭ întruni delegaţiunile. Redeschiḑendu-se şedinţele dietei, se va luá în desbatere bugetulŭ, şi după acesta reforma camerei magnaţilorŭ. Istoczy ḑice, că la desbaterea adresei deputaţii antisemiţĭ vorŭ luá parte viuă, şi vorŭ presentá dietei, ca rĕspunsŭ la mesagiulŭ tronului, unŭ proiectŭ de adresă, în care ei vorŭ arĕtá M. Sale greua situaţiune, în care jidovimea cu aliaţii ei cavalerĭ jăfuitorĭ au aruncatŭ ţéra.

Pe de altă parte »Pesti Naplo,« vorbindŭ de mĕsurile ce vrea sĕ le ia Tisza în contra pressei, ḑice că, decă Tisza voia sĕ'şĭ argumenteze suprimarea libertăţii pressei, ar fi trebuitŭ în loculŭ ântâiu, sĕ arăte că pericolulŭ îlŭ vede în agitaţiunile lui Verhovay. Ministrulŭ n'a aratatŭ acésta. Ce ar fi făcutŭ Tisza, decă altulŭ în Ungaria în loculŭ lui Verhovay ar fi fostŭ acusatŭ de defraudare? Şi aḑi redactorulŭ lui „Fuggetlenség« e încă deputatŭ şi agitéză mereu. Se póte, ḑice »Pesti Naplo« că, Tisza anume l'a lăsatŭ pe Verhovay sĕ agiteze, ca sĕ aibă unŭ pretextŭ pentru suprimarea libertăţii presei.

*

Alteţele Lorŭ archiducele Rudolfŭ şi princesa Stefania, cu ocasiunea mergerei Lorŭ la Sinaia, voru fi primiţĭ — ḑice »Le Pays« — la Predealŭ de o companiă din regimentulŭ 7 de dorobanţĭ de Prahova, avêndŭ în fruntea ei pe colonelulŭ Gorjanŭ, comandantulŭ acelui regimentŭ.

*

»Münchener Zeitung,“ care are mare trecere între ḑiarele germane, vorbindŭ de visita Regelui Romăniei la Belgradŭ, ḑice că lumea ar trebui sĕ considere politica Romăniei ca unŭ ce independentŭ, nesupusă influinţei esterióre. Căutândŭ Romănia sĕ scape de sub influinţa cabinetului din Petersburgŭ, se îndeplinesce o transformare importantă în situaţiunea politică pe Dunărea de josŭ. Romănia îşĭ întăresce ḑilnicŭ consciinţa naţională şi neatêrnarea ei. Rusia consideră până acum marele domeniu balcanicŭ ca alŭ sĕu; acum însĕ s'a formatŭ unŭ nou elementŭ puternicŭ pentru desvoltarea lucrurilorŭ în Orientŭ. Legăturile cele strânse dintre Romănia şi Sêrbia întărescŭ barierele ce despartŭ imperiulŭ Nordului de Balcanĭ şi Bosforŭ şi mărescŭ garanţiele de mânţinere a păcii. Iniţiativa Regelui Carolŭ şi-a guvernului sĕu este o probă de politică bine chibzuită, consecuentă şi statornică, în interesulŭ şi viitorulŭ ţĕrii.

*

Principele Alexandru alŭ Bulgariei, spune »Românulŭ,« a sositŭ alaltaerĭ la orele 5 în portulŭ Giurgiu, pentru a face la Sinaia o visită Regelui şi Reginei României. La debarcaderŭ principele Alecsandru, care erá însoţitŭ de comitesa de Ehrbach, sora sa, de comitele Ehrbach, cumnatulŭ sĕu, şi de baronulŭ de Riedesel, adjutantŭ princiară, a fostŭ întêmpinatŭ de d. colonelŭ Costafor, comandante reg. de dorobanulŭ şi alŭ brigadei. Alteţa Sa împreună cu persónele carĭ îlŭ însoţescŭ şi condusŭ de d-nii Poteca şi colonelulŭ Costaforu, a plecatŭ la gara Giurgiu. Aci Alteţa Sa s'a suitŭ în vagonulŭ regalŭ — trimisŭ din Bucurescĭ pentru Alteţa Sa şi la orele 8 şi 10 minute aséră principele Bulgariei a sositŭ în Bucurescĭ şi a coborîtŭ la hotelŭ Broft, unde a prânḑitŭ şi a petrecutŭ nóptea. Erĭ de diminéţă, la órele 7 şi 35 minute, A. S. principele Alesandru, împreună cu sora, cumnatulŭ şi adjutantulŭ sĕu, au venitŭ în gara de Nordŭ, unde se deschisese salonulŭ regalŭ. Aci, A. Sa a fostŭ întêmpinatŭ de însărcinatulŭ de afacerĭ al Bulgariei, cu care A. Sa a binevoitŭ a se întreţine câte-va momente. Apoi la órele 7 şi 45, îndată ce Alteţa Sa s'a suitŭ în vagonulŭ regalŭ, trenulŭ a plecatŭ spre Sinaia. Alteţa Sa purtá uniforma de generalŭ bulgarŭ. Principesa Maria, sora Sa, purtá o rochiă scurtă négră, ér pe d'asupra o haină lungă de foulard. La întrarea şi la eşirea din salonulŭ regalŭ precum şi dinaintea vagonului regalŭ, se aflau câte doi gendarmĭ dintre cei călărĭ. Trenulŭ ordinarŭ, la care erá ataşatŭ vagonulŭ regalŭ sosí în gara Sinaia la órele 12. Principele Bulgariei a fostŭ întêmpinatŭ în gara Sinaia de unŭ adjutantŭ alŭ M. S. Regelui şi de o companiă de vênătorĭ cu unŭ căpitanŭ şi cu d. maiorŭ Ionescu, carĭ au făcutŭ Alteţei Sale onorurile mititarc. Apoi Alteţa Sa, comitele de Ehrbach şi baronulŭ de Riedesel, suindu-se în douĕ trăsurĭ ale Curţii s'au îndreptatŭ spre castelulŭ Peleşŭ. MM. LL. Regele şi Regina au întêmpinatŭ la scară pe Augustii Lorŭ óspeţĭ. La órele 1 a fostŭ dejunulŭ.

ASOCIAŢIUNEA GENERALA A STUDENŢILORU UNIVERSITARI ROMANI.

Programa

congresului studenţilorŭ în Galaţi

5—11 Septemvre 1884.

Mecurĭ 5 Septemvre. Plecarea. — Studenţii Universitarĭ din Iaşĭ se vorŭ aflá cu toţii în curtea Universităţii, d'acolo cu musica reg. XII de dorobanţĭ vorŭ plecá la gară. La gara Băcău autorităţile locale vorŭ vení spre a'i întêmpiná; unulŭ din membrii comisiunei de Iaşĭ va vorbí în numele studenţilorŭ. De aicea vorŭ merge la Brăila.

Joi 6 Septemvre. Sosirea în Brăila. — La orele 4.53 diminéţa sosindŭ trenulŭ de Bucurescĭ va fi revederea studenţilorŭ universitarĭ din Iaşĭ şi Bucurescĭ, musica va cântá Hora unirei. Pe peronulŭ gărei se vorŭ aflá autorităţile locale, carĭ vorŭ salutá buna venire a studenţilorŭ universitarĭ, şi unulŭ din membrii Congresului va vorbi în numele lorŭ salutândŭ urbea Brăila. La sosirea trenului şi debarcarea pe peronulŭ gărei a studenţilorŭ, musica reg. 32 de dorobanţĭ va cântá imnulŭ primirei şi după ce se va terminá primirea studenţilorŭ la gară de cătră Consiliulŭ comunalŭ, şi de corpulŭ profesoralŭ, acestia însoţiţĭ de delegaţiunea oraşului şi de cetăţenĭ vorŭ porní sĕ între în oraşŭ, unde după unŭ micŭ repaosŭ cu toţii împreună vorŭ merge la vaporulŭ destinatŭ spre a-i duce la Galaţĭ órele 2.55 p. m. So-

sirea în Galaţĭ. — Vaporulŭ din Brăila va acostá la debarcaderulŭ anume formatŭ în onórea studenţilorŭ în piaţa Bursei. Piaţa şi debarcaderulŭ vor fi frumosŭ impodobite. Sosirea vaporului în portŭ se va anunţá prin explosiunea a patru bombe de artificie. Musicele întrunite vorŭ cântá imnulŭ naţionalŭ. Primirea. — Vorŭ fi faţă şi vorŭ luá parte la primirea studenţilorŭ la debarcaderŭ: 1. Autorităţile civile şi militare. 2. Societăţile. 3. Scólele publice şi private de băeţĭ şi fete. 4. Orăşenii.

La debarcaderŭ studenţii cu comisiunile lorŭ în frunte vorŭ eşí din vaporŭ în colónă şi se vorŭ înşirá pe linia anume destinată lorŭ. Prefectulŭ judeţului şi generalulŭ comandantŭ alŭ corpului de armată înaintândŭ vorŭ salutá întrunirea studenţilorŭ universitarĭ. Imediatŭ apoi comitetulŭ de recepţiune alŭ cetăţenilorŭ va adresá o cuvêntare de bună venire la care unulŭ din delegaţii comisiunelorŭ de organisare va rĕspunde şi va vorbí în numele înfrăţirei tuturorŭ studenţilorŭ. — Formarea cortegiului. Cortegiulŭ de plecare va fi alcătuitŭ în următorulŭ modŭ: 1. Patru călăreţĭ. 2. Musica regimentului 5 de liniă. 3. Societăţile cu drapelele lorŭ în ordinea de mai susŭ. 4. Autorităţile. 5. Comisiunile de organisare ale studenţilorŭ avêndŭ de o parte şi de alta a lorŭ pe membrii comitetului de recepţiune. 6. Studenţii Universitarĭ. 7. Comitetulŭ de acţiune alŭ oraşului. 8. Şcóla de meserii a judeţului, etc. 9. Patru călăreţĭ. Cortegiulŭ va străbate stradele: Portului, Mare şi Domnésca până la Bulevardulŭ Elisabeta Dómna. In parculŭ Elisabeta, cortegiulŭ va fi primitŭ de preşedintele Comisiunei interimare cu toţĭ membrii sĕĭ pe o estradă de ocasiune în centru parcului. Cortegiulŭ se va aşeḑá în rondŭ în giurulŭ estradei, unde Preşedintele Comisiunei interimare în numele comunei va salutá prin o cuvêntare sosirea studenţilorŭ din tótă ţéra, la care unulŭ din membrii congresului va rĕspunde. După acésta studenţii prin îngrijirea comitetului de acţiune alŭ orăşenilorŭ vorŭ fi încartiraţĭ şi conduşĭ la gazdele lorŭ.

Vinerĭ 7 Septemvre. La órele 9 diminéţa se va oficiá unŭ Te-Deum în Catedrală. La ora 1 p. m. va fi Deschiderea Congresului în Sala Alcazar la care suntŭ locuri reservate autorităţilorŭ şi pressei. Se va ascultá o disertaţiune. Séra se va dá o representaţiune de Circulŭ Sidoli séu unŭ Concertŭ.

Sâmbătă 8 Septemvre. La 7 óre diminéţa studenţii vorŭ visitá cherestelele romane, diferitele fabrice, bastimentele, portulŭ şi bursa. La orele 2 p. m. a doua şedinţă a Congresului. Se va cetí o disertaţiune. Séra Concertŭ.

Duminecă 9 Septemvre. La 7 óre dimi. studenţii reuniţĭ în parculŭ municipalŭ vorŭ face pe josŭ mai multe escursiunĭ în oraşŭ şi afară din oraşŭ visitândŭ diferite locurĭ.

La órele 3 p. m. a treia şi Ultima şedinţă a Congresului, în care se va trage la sorţĭ oraşulŭ unde se va ţiné Congresulŭ în anulŭ viitorŭ. Inchiderea Congresului. Disertaţiune.

Banchetulŭ. — La órele 9 séra se va da în Sala Atcazar banchetulŭ în onórea Studenţilorŭ Universitarĭ de către comună.

Lunĭ 10 Septemvre se va face escursiune la Tulcea séu Igliţa. La 5 óre întórcerea în Galaţĭ.

Marţĭ 11 Septemvre. La 6 óre diminéţa, studenţii în unire cu comitetele de recepţiune şi acţiune, cu musica înainte vorŭ plecá la gară. La 7 óre diminéţa studenţii din Bucurescĭ şi la 8·05 cei din Iaşĭ părăsescŭ Galaţii.

SCIRI MERUNTE.

Concertulŭ datŭ de d. Micheru, scrie »Carpaţii«, ierĭ séra a fostŭ visitatŭ de puţină lume, ceea ce probéză că publiculŭ Craioveanŭ nu a datŭ încurăgiarea ce meritá sĕ găséscă unŭ artistŭ ca d. Micheru. Bucăţile au fostŭ executate cu mare precisiune şi siguranţă de maestru, şi pasiunea adesea, de care d. Micheru se părea animatŭ, desvăluiá unŭ deplinŭ talentŭ. — Décă încurăgiarea materială n'a fostu îndestulătóre, numerósele aplause au rĕsplătitŭ în deajunsŭ pre talentatulŭ artistŭ de ostenelile ce şi-a depusŭ. Cei ce l'au auḑitŭ pre d. Micheru, îi vorŭ păstrá o dulce amintire.

D. Micheru e din Braşovŭ.

—0—

Suntemŭ informaţĭ, ḑice »Voinţa Naţională' că, pentru motive de familiă, d. M. Ferecbide ar fi demisionatŭ din postulŭ de ministru plenipotenţiarŭ alŭ ţĕrei la Parisŭ.

—0—

Totŭ de acolo ni se comunică, că matadorii opoşiţiunei maghiare au trasŭ în judecată pe corteşii guvernamentalĭ inculpaţĭ pentru abusŭ şi seducerĭ la alegerĭ. Inculpaţii suntŭ mai toţĭ amploiaţĭ, între carĭ e şi secretarulŭ ministerialŭ Réty şi fiscalulŭ regescŭ. Din parte-le guvernamentalii au făcutŭ acelaşŭ cu lucru corteşii oposiţionalĭ. Toţĭ au primitŭ citaţiunĭ pe ḑiua de 10 Octomvre. Cercetarea o va face o comisiune dela tabla regéscă.

Corbŭ la corbŭ nu-şĭ scóte ochii.

—0—

Primimŭ din Lugoşŭ scirea, că Il. Sa episcopulŭ Victorŭ Mihaly în curêndŭ va întreprinde o călĕtoriă, spre a se convinge în persónă de neajunsurile ce bântue diecesa sa.

—0—

Din acelaşŭ locŭ se apeléză la onorabilele dame lugoşene sĕ înfiinţeze odată »Reuniunea« proiectată în anulŭ trecutŭ pentru ridicarea unei şcóle de fetiţe române în Lugoşŭ, a căreia necesitate pe ḑi ce merge se simte totŭ mai tare, şi sĕ recurgă la apelulŭ damelorŭ române din Sibiiu cu lucrurile d-lorŭ.

—0—

Scóla poporală maghiară înfiinţată de curêndŭ în Bistriţă, care e populată numai de Românĭ şi Saşĭ, s'a deschisŭ la 15 Septemvre. După o presiune scârbósă esercitată asupra funcţionarilorŭ şi servitorilorŭ oficialĭ, scóla numĕră 30 de elevĭ.

—0—

Ni se scrie din Deva, că populaţiunea de acolo e înspăimêntată din causă că se conscrie din casă'n casă vitele şi pasĕrile de prin curţĭ. Ómenii nu-şĭ potŭ esplicá lucrulŭ, decâtŭ că, după ce suntŭ gârboviţĭ da dărĭ, puternicii ḑilei au de gândŭ sĕ pue dare şi pe vite şi pe pasĕrĭ.

Totŭ ce nu e posibilŭ în altă parte, e posibilŭ în Ungaria.

—0—

O corabiă încărcata cu unŭ milionŭ de patróne Mauser pentru armata sêrbéscă a sositŭ în Belgradŭ.

—0—

In anulŭ 1883 s'a făcutŭ încercare d'a se aclimatisá în Rinŭ sanderĭ, unŭ soiu de peşte de Dunăre de unŭ gustŭ escelentŭ. Incercarea a rĕuşitŭ.

—0—

Actualulŭ prim-ministru alŭ Canadei Macdonald a fostŭ ca tênĕrŭ.... curăţitorŭ de cisme. In etate de 18 anĭ înamorându-se de fata unui bogatŭ Canadianŭ, se cunună cu ea în ascunsŭ. Tatălŭ fetii le ertă fapta, şi prin talentulŭ şi tactulŭ sĕu, Macdonald, amestecându-se în politică, aḑi e prim-ministru. Sémĕnă fórte multŭ cu Beaconsfield, aşa că îi poţĭ confundá.

—0—

Joculŭ de cărţĭ »Roulette,' obicĭnuitŭ în principatulŭ Monaco, a înghiţitŭ încă o jertfă. Fiulŭ unui comerciantŭ bogatŭ din Varşovia, care moştenise de curêndŭ 60,000 ruble, s'a împuşcatŭ în ḑilele acestea în Monaco, deórece îşĭ perduse în jocŭ tótă moştenirea.

—0—

Duminecă în 9 Septemvre la 6 óre d. a. se va celebrá în biserica sf. Nicolae din Prundŭ căsătoria d-şórei Elena D. Malai cu d. Stefanŭ Georgescu, prof în Ploescĭ. Urămŭ norocŭ tinerei părechĭ!

CORESPONDINŢA PARTICULARA A »GAZ. TRANS«

Lugoşŭ, 16 Septemvre 1884.

E multŭ de când nu v'am scrisŭ nimica în speranţă, că dóră-dóră vĕ voi puté împărtăşí şi vestĭ mai îmbucurătóre de prin părţile nóstre, pentrucă de plângerĭ şi neîndreptăţirĭ îndesuite suntŭ colónele scumpei nóstre »Gazete' mai pe fiecare ḑi.

Cu durere trebue se vĕ spunŭ însĕ din capulŭ locului, că numai vestĭ bune nu vĕ potŭ împărtăşí şi chiar în timpulŭ de acuma, când sciutŭ este, că contrarii secularĭ ai némului nostru conjuratus'au cu orĭ şi ce preţŭ sĕ ne stirpéscă; — nevoindŭ în trufia lorŭ a înţelege — astăḑĭ — după o esperinţă de sute de anĭ, decândŭ cu amarŭ ne urîmŭ ḑilele împreună; că numai sĕ stêrpéscă nu vorŭ puté pe Românŭ şi de s'arŭ pune în crescetŭ până la unulŭ, căcĭ scrisŭ este în cartea vieţii poporului nostru:

»Că Românu-i în putere,«
»Şi Românu 'n vecĭ nu piere!«

Mi permitŭ de astădată a vĕ comunica câtəva date referitóre la numĕrulŭ scolarilorŭ românĭ înscrişĭ cu începutulŭ anului scolarŭ curentŭ la gimnasiulŭ unguréscŭ din locŭ, Ca astfelŭ după tristele întêmplărĭ sĕvêrşite în timpulŭ celŭ mai recentŭ aicĭ sĕ puteţĭ sci, câţĭ tinerĭ românĭ vorŭ fi espuşĭ în viitorŭ de a suferí şicane, batjocurĭ şi persecuţiunĭ rĕutăcióse din partea d-lorŭ profesorĭ dela acestŭ gimnasiu

S'au inmatriculatŭ cu toţii la acestŭ gimnasiu cu începutulŭ an. scol. curentŭ 203 şcolarĭ şi adecă: In I. cl. gimn. 58, în II. cl. gimn. 26, în cl. III. gimn. 34, în cl. IV, gimn. 24, în cl. V. gimn. 17, în cl. VI. gimn. 26, în cl. VII. gimn. 6, în cl. VIII. gimn. 12 şcolarĭ, la olaltă 203. Din aceştia Românĭ s'au inmatriculatŭ: In I. cl. gimn. 26, în II. cl. gimn. 15, în III. cl. gimn. 15, în IV. cl. gimn. 13, în V. cl. gimn. 5, în VI. cl. gimn. 3, în VII. cl. gimn. —, în VIII. cl. gimn. —, scolarĭ, la olaltă 77. Ceilalţĭ cu escepţiunea celorŭ 2—3 Sêrbĭ, suntŭ toţĭ Ungurĭ — după cum sĕ póte vedé şi din programa acestui gimn. — recrutaţĭ se înţelege o parte din svabĭ, ceilalţĭ din perciunaţii din Lugoşŭ şi împrejurime.

Va sĕ ḑică suma totală a scolarilorŭ românĭ inmatriculaţĭ cu începutulŭ anului scol. curentŭ la gimnasiulŭ unguréscŭ din Lugoşiu e de 77.

Considerândŭ acuma după cele înşirate, că gimnaulŭ din Lugoşŭ e uniculŭ institutŭ superiorŭ în întregŭ comitatulŭ Caraşŭ-Severinŭ precum şi că maioritatea absolută a locuitorilorŭ acestui comitatŭ suntŭ Românĭ, óre nu e acesta unŭ numĕrŭ destulŭ de neînsemnatŭ, — ba aşa ḑicêndŭ mai de batjocură — în proporţiune cu poporaţiunea română a acestui comitatŭ? Cu durere trebue sĕ constatămŭ că aşa este!

Sĕ ne întrebămŭ acuma, că óre ce sĕ fiă causa, că tinerimea română relative cu anii de mai înainte, e astăḑĭ atâtŭ de slabŭ representată la acestŭ gimnasiu ba numĕrulŭ ei pe ḑi ce merge în locŭ sĕ mai créscă sĕ totŭ micşoréză? Ore în ţinutulŭ nostru sĕ zacă rĕulŭ? Sĕ fiă opincarulŭ românŭ din acestŭ comitatŭ atâtŭ de sleitŭ la pungă, încâtŭ sĕ nu 'şĭ pótă trimite copilulŭ sĕ înveţe câtŭ de puţină carte, séu dór sĕ fiă atâtŭ de ignorantŭ încâtŭ nicĭ chiar astăḑĭ la capĕtulŭ sutei alŭ 19-a sĕ nu scie preţuí folósele cele marĭ ce le aduce scóla? Eu acésta nu o credŭ şi nicĭ va puté-o cineva baremĭ presupune! Aşa dară aiurea trebue sĕ zacă originea rĕului.

Da! cu totulŭ în altŭ locŭ cóce buba. In ura de rassă ce cu predilecţiune o profeséză d-nii profesorĭ dela gimn. din Lugoşŭ, în purtarea hostilă a d-lorŭ faţă cu scolarii românĭ, în persecuţiunile formale înscenate contra lorŭ; în ura şi antipatia d-lorŭ faţă de totŭ ce e Românŭ, acolo e sorgintea rĕului, acestea suntŭ totŭ atâtea cause prin carĭ tinerimea română pe ḑi ce merge se înstrĕinéză totŭ mai tare de acestŭ gimnasiu.

Şi eu credŭ că acésta nu ar trebuí sĕ o privimŭ cu nepăsare. Zace în interesulŭ nostru şi alŭ poporaţiunei române din acestŭ comitatŭ ca câtŭ mai bine sĕ fimŭ representaţĭ la acestŭ institutŭ susţinutŭ din spinarea nóstră! Sĕ nu lăsămŭ pe chefulŭ contrarilorŭ noştrii, carĭ ne-arŭ sorbí de-arŭ puté întrunŭ picurŭ de apă. Sĕ păşimŭ cu energiă micŭ cu mare spre a vindecá rĕulŭ din rădăcină. Şi acésta sĕ o facemŭ cu atâtŭ mai tare cu câtŭ scimŭ, că acestŭ gimnasiu e ridicatŭ şi se susţine din parale românescĭ, ba ce e mai multŭ după dreptŭ şi dreptate ar trebuí sĕ fiă unŭ centru de cultură românescŭ — după cum au şi fostŭ óre-când-va — ér nu unŭ centru jidovescŭ de maghiarisare, după cum e astăḑĭ. Sĕ pretindemŭ cu energiă ca scumpa nóstră limbă, care astăḑi numai ca din graţiă e tolerată şi la acestŭ gimnasiu si astfelŭ propusă de d. profesorŭ de limba română după cum mai bine le place celorlalţĭ profesorĭ, sĕ fiă considerată întru asemenea celorlalte limbĭ din patriă şi propusă mai cu energiă de d-lŭ profesorŭ de limba română, ca scolarii românĭ ce absolvéză la acestŭ gimnasiu sĕ aibă cunoscinţă câtŭ de puţină şi despre literatura română. Ér d-lorŭ profesorĭ ungurĭ sĕ ne cercămŭ a le mai ciuntá din córne, şi sĕ-i facemŭ a înţelege că tocmai aşa au de a tractá şi cu scolarii noştri, ca şi cu ceialalţĭ perciunaţĭ maghiarisaţĭ. Ér epitetele batjocuritóre, ce cu abundanţa limbei unguresci de astfelŭ de epitete le vérsă în scólă asupra scolarilorŭ românĭ, sĕ probeze d-nii profesori a le mai lăsá şi acasă; ér în scólă în locŭ de a profesá ura de rassă între scolarĭ, sĕ încerce a profesá mai bine mai multŭ sciinţa, căcĭ le e acésta chiămarea. 1) —d—

LIMBA ROMANÉSCA CULTIVATA.

Dante tradusŭ în românesce 2)

(Traducţiunea unui articolŭ apărutŭ în »Revista Lumii Latine« din Iulie.)

Prin cultura şi curăţirea sub-dialectelorŭ locale (patois), s'au formatŭ dialecte; şi cultivându-se şi mai multŭ aceste dialecte, s'a putută constituí o limbă comună pentru provinciele locuite de aceiaşĭ naţiune.

Aşa s'a petrecutŭ lucrurile pentru limbele romane din Occidentŭ. Sĕ vedemŭ acum în ce stare se află limba română din orientulŭ Europei.

Lăsândŭ d'o parte dialectulŭ românescŭ dela sudŭ, în care nu s'a scrisŭ mai nimicŭ până în ḑilele nóstre, aflămŭ unŭ singurŭ dialectŭ românescŭ la Dunărea-dejosŭ şi în Carpaţĭ, divisatŭ in sub dialecte, carĭ, în starea primitivă, — astfelŭ, cum ţĕranii inculţĭ le vorbescŭ, — diferă fórte puţinŭ unele de altele.

Intre vorbirea dimprejurulŭ Bucurescilorŭ, şi cea

1) Noi credemŭ că ar fi mai bine, ca Românii sĕ nu se mai încurce cu gimnasiulŭ unguréscŭ din Lugoşŭ, care nicĭ odată nu va puté satisface intereselorŭ nóstre de cultură. Deştepte-se odată Românii de acolo din letargiă şi facă-şĭ gimnasiu românescŭ cum se cade, căcĭ dreptŭ au şi chiar şi mijlóce, décă vorŭ voí. Cu energiă trebue sĕ rĕuşéscă, se cere numai se fie una şi nedespărţiţĭ.

2). Divina Comedia, Infernulŭ, traducţiune de dómna Maria P. Chiţu, Craiova, 1883.

din Bucovina. (600 kilometre distanţă), e mai puţină diferenţă decâtŭ între sub-dialectulŭ dela Arles şi celŭ dela Nimes.

Şi cu tóte acestea, rigurosŭ vorbindŭ, nu esistă încă o limbă românéscă cultivată, care sĕ fiă comună tuturorŭ provincielorŭ locuite de Românĭ.

Pentru cause ce ar fi pré lungŭ de relatatŭ acĭ, Românii au urmatŭ scisma Bisericei din Orientŭ.

Cei carĭ locuiau la médă-dĭ de Dunăre au constituitŭ unŭ regatŭ cu Bulgarii. La finele secolului alŭ XII, vedemŭ pe capii Statului acesta dualistŭ purtândŭ titlulŭ de Rex Bulgarorum et Blacorum[2])

Se scie că unii din regii aceştia, carĭ adesea îşĭ dă chiar titlulŭ de Imperator[3]), prinseră şi lăsară sĕ móră în închisóre pe Baldovinŭ, Regele Latinilorŭ stabiliţĭ la Constantinopolŭ.[4])

Fiindŭ că nimenĭ nu e profetŭ în ochii semenilorŭ sĕi, s'ar părea că, în regatulŭ dualistŭ, capii religioşĭ ai Românilorŭ au fostŭ bulgarĭ. Basiliu însă, archiepiscopulŭ primatŭ, apoi patriarchŭ alŭ Românilorŭ şi Bulgarilorŭ, consiliarŭ alŭ regelui Ioniţă (Iohannitius Caloiohannes,) pare că a fostŭ românŭ.[5])

Aversiunea pentru Biserica Romei, cu care Statulŭ româno-bulgarŭ n'a fostŭ unitŭ de câtŭ puţinŭ timpŭ, a făcutŭ să se adópte limba bulgăréscă ca limbă liturgică. Limba românéscă presintă, passă-mi-te, pré multă assĕmĕnare cu latinésca.

Bisericele Statelorŭ românescĭ, situate la médă-nópte de Dunăre, au ţinutŭ multŭ timpŭ de patriarchatulŭ de Ochrida (Ecclesia Ochridana)[6]); ceea ce implică ér usulŭ limbei bulgărescĭ ca limbă liturgică.

Şi fiindŭ că pe timpurile acelea depărtate, călugării şi diaconii îndeplinéu funcţiunile de cancelarĭ, scriitorĭ, şi secretarĭ în cancelariele rudimentare ale ţĕrilorŭ românescĭ, nu se servéu de câtŭ de limba bulgărésca veche.

Şi aşa, inteligenţele românescĭ de frunte îşĭ punéu în jocŭ activitatea pentru a cultivá o limbă slavă, după cum s'a vĕdutŭ inteliginţe distinse persane şi berbere lucrândŭ ca sĕ înavuţéscă literatura arabă.

In ambele casurĭ, resultatulŭ acesta l'a datŭ religiunea. Sic vos, non vobis...

Numai pe la mijloculŭ secolului alŭ şése-spredecelea se începe a se inlocuí, limba leturgică bulgăréscă prin românésca.

Şi fiindŭ-că la traducţiunea cărţilorŭ bisericescĭ, lipséu terminii pentru a indicá ceea ce erá mai pe d'asupra de conversaţiunea ţĕranilorŭ inculţĭ, s'au întrodusŭ vorbe bulgărescĭ, chiar cândŭ physionomia phonetică a vorbelorŭ acestora nu se acorda de locŭ cu limba românéscă.

Ar fi fostŭ raţionalŭ de a se formá vorbele carĭ lipséu, cu rădăcinile carĭ esistau deja în limbă, séu de a se împrumutá vorbe din latinesce; însĕ aversiunea pentru Roma catolică împedică, se vede, pe clerulŭ înaltŭ de a urmá pe o astfelŭ de cale.

Ceva mai multŭ, au mersŭ până sĕ lapede din limba usitată în Biserică unele vorbe, culpabile de a sĕmĕná pré multŭ cu latinésca.

Astfelŭ, vorba românéscă ungere, deşi usitată mereu de poporŭ, erá înlocuită la biserică cu bulgăresculŭ maslo. Mânica, vestmîntului sacerdotalŭ erá botezată rucaviţa (dela ruca; pe bulgăresce, mână). Preotulŭ dicea dér rucaviţă vorbindŭ de mânica ce punea în altarŭ, însĕ când vorbea acasă cu preotésa de vestmîntulŭ lui de tóte dilele, dicea: „sĕ'mĭ cârpescĭ mânica.«

Junele care se însóră e chematŭ în biserică mire (vorbă slavonă), şi afară îi dicŭ toţĭ ginere.

Aşa au fostŭ pentru o mulţime de terminĭ admişĭ în cărţile bisericescĭ.

Erá naturalŭ ca multe vorbe bulgărescĭ sĕ fi pĕtrunsŭ în limba vorbită.

Mai târdiu în secululŭ nostru, din causa deselorŭ invasiunĭ şi a dominaţiunii rusescĭ mai multŭ sĕu mai puţinŭ directă, unŭ stratŭ de vorbe muscălescĭ a fostŭ impusŭ Românilorŭ din Principate, pentru a constituí terminologia proprià armatei şi administraţiunii.

Esistă în limba românéscă vorbele fóiă, drumŭ, cale. Pentru a numí o chărtiă ce se dă funcţionarilorŭ călătorĭ, ar fi fostŭ aşa de simplu sĕ se dică fóiă de drumŭ séu fóiă de cale. Oh! nu. Erá de interesŭ a face pe Românĭ sĕ trécă de Slavĭ. Fóia de cale fu botezată podorojna (din rusesculŭ doroga, cale).

Ce bătaiă de capŭ pentru bieţii împiegaţĭ când avéu sĕ înveţe terminii de administraţiune.

Avemŭ în limba românéscă vorbele: locŭ, sub, ţinere. Pentru a traduce leitenantŭ şi subleitenantŭ, s'ar fi pututŭ compune locotenentŭ şi sublocotenentŭ, servindu-se de rădăcinele carĭ esistau în românesce. Administraţiunea impusă de Ruşĭ introduse vorbele praprgic şi paruncic.

Am vĕdutŭ pe unii bieţĭ soldaţĭ, carĭ după optŭ lunĭ de serviciu, nu se familirisaseră încă cu terminii aceştia încâtŭ sĕ-şĭ aducă aminte care erá mai mare în ordinulŭ ierarchicŭ, „praporgiculŭ« orĭ »paruncicul‟.

Numai băgândŭ în comptŭ vorbele acestea exotice impuse de biserică şi de o administraţiune străină, unii scriitorĭ germanĭ, ungurĭ séu ruşĭ, au pretinsŭ că limba românéscă e slavă pentru unŭ quartŭ din vorbele ei.

Hordele de Arnăuţĭ, carĭ curgéu în urma beilorŭ phanarioţĭ, şi de unde eşiau straturĭ de funcţionarĭ şi de sicarĭ, au adusŭ cu ei altŭ flagelŭ: sume de terminĭ turcescĭ pentru a denumí armele, echipamentulŭ, furturile, pedepsele, torturele, jocurile de asardŭ, câştigurile nemeritate, gradele şi funcţiunile imitate de pe hierarchia turcéscă, etc. etc.

In Transilvania, dominaţiunea unguréscă a întrodusŭ şi ea o altă categoriă de vorbe străine.

(Va urmá). **Obedenaru.**

DIVERSE.

»Otrăvitŭ de sărutărĭ.« — Astfelŭ a sunatŭ diagnosa făcută la polyclinica din Viena asupra unui jude de tribunalŭ din Ungaria, care suferise de tremurătură de încheiăturĭ, de ardere în gâtŭ, de febră şi de catarŭ de intestine. Scuipatulŭ bolnavului cuprindea mercurŭ, şi s'a constatatŭ, că mercurulŭ i s'a strecuratŭ în trupŭ în urma sărutărilorŭ cu soţia sa. Acésta adecă avea obiceiulŭ de a se sulemenĭ cu unŭ sulimanŭ adusŭ din Parisŭ. Sulimanulŭ acesta cuprindea o mare cantitate de mercurŭ. Invĕţătura de aci este că bărbatulŭ sĕ numai sĕrute pe o femeiă, care se mânjesce cu astfelŭ de sulimanurĭ.

*

Precauţiune Chinesésca. — »Figaro‟ istorisesce următórea anecdotă ca dovadă, câtŭ de precauţĭ şi neîncredĕtorĭ suntŭ Chinesii: Unŭ ambasadorŭ chinezŭ, cu care venémŭ adeseorĭ în contactŭ — scrie ministrulŭ preşedinte francesŭ din Hue, Lemaire — voiá sĕ asiste la căsătoria mea. Numeroşĭ cunoscuţĭ veniseră la ceremoniă, şi în camera unde se îmbrăcă preoţii ambasadorulŭ fŭ rugatŭ sĕ'şĭ scrie numele în registru. In locŭ sĕ'şĭ facă iscălitura sa, se mulţămí cu douĕ semne, care însemnéză: »Indoită bucuriă.« Elŭ credu se, că Francesii suntŭ asa de vicleni, încâtŭ l'au pusŭ póte sĕ subscrie vr'unŭ tractatŭ séu vr'unŭ actŭ politicŭ.

*

Anecdote despre măgarĭ. — A apărutŭ de curĕndŭ în Jena »Cartea măgarilorŭ,« care cuprinde diferite anecdote despre măgarĭ. Dămŭ acĭ pe scurtŭ câteva: Enricŭ IV. alŭ Franciei trebuí sĕ asculte odată unŭ discursŭ de primire, de care i se urîse cumplitŭ. In timpulŭ vorbirei unŭ măgarŭ, ce erá pe apr6pe, sbierá mereu. Atuncĭ regele dise de odată: »Vĕ rogŭ, domnilorŭ, pe rĕndŭ unulŭ după altulŭ!« — Cântăreţulŭ Tichacek fŭ invitatŭ odată de marele duce de H., sĕ cânte pe scena teatrului lui. Cântăreţulŭ, îndată ce ajunse acolo, se duse la proba orchestrei operei, în care avea elŭ sĕ păşéscă şi care erá condusă de marele duce, unŭ musicantŭ pasionatŭ. De după culisele scenei, Tichacek audi că orchestra nu armoniséză, că instrumentele de suflatŭ apucaseră înainte cu câteva tacturĭ. »Sfinte Dumnedeule,« strigă Tichacek, „ĕsta-i unŭ chaosŭ musicalŭ; ce măgarŭ şéde acolo la pultŭ (tetrapodŭ)?‟ Cu aceste cuvinte păşí Tichecek pe scenă şi se oprí înaintea marelui duce, care se ridică în susŭ şi cu voce emoţionată dise: »Măgarulŭ sunt eu!‟ Tichacek sub pretextŭ că e răguşitŭ, renunţă de a jucá. — Unŭ curtisanŭ întrebă pe unŭ cardinalŭ, că scie ce diferenţă este intre unŭ măgarŭ şi unŭ cardinalŭ? Nesciindŭ cardinalulŭ sĕ rĕspundă, dise curtisanulŭ: »Ei, măgarulŭ pórtă crucea pe spinare, ér cardinalul pe pieptŭ.« — »Aşa, rĕspunse cardinalulŭ, cunoscĭ şi diferinţa dintre unŭ curtisanŭ şi unŭ măgarŭ?« — »Ah, strigă curtisanulŭ, nu găsescŭ nicĭ o diferenţă.‟ — »Nicĭ eu!‟ rĕspunse cu veseliă cardinalulŭ.

Esposiţiune în Făgăraşŭ.

Primimŭ spre publicare următórea:

Programă a obiectelorŭ ce vorŭ fi espuse dela 3 până la 8 Octomvre 1884 în esposiţiunea arangiată din partea reuniunei economice locale.

Grupa I. Specii de cereale şi de comerciŭ: grâu de tómnă, grâu de primăvéră, secară de tómnă, orzŭ, ovĕzŭ, păpuşoiu (cucuruzŭ), mălaiu în grăunţe şi în paie, cânepă, inŭ.

Grupa II. Specii de nutreţŭ: Specii de trifoiu, măzăriche de tómnă şi de primăvéră, mestecătură de măzăriche cu ovĕsŭ, mestecătură de nutreţŭ, nutreţŭ de păpuşoiu şi napĭ, precum şi napĭ de zaharŭ.

Grupa III. Producte de grădină: Florĭ şi seminţe, plante pentru medicamente uscate, buchete de florĭ, buchete din florĭ de grădină pregătite spre scopurĭ industriale, fructe, (póme). Modulŭ de cultivare, în modelurĭ după natură póme próspete, uscate, pregătite, scurtŭ în totŭ felulŭ de pregătire artificiósă. Bĕuturĭ de fructe: Vinŭ, oţetŭ, liquerŭ. Cuptóre de uscatŭ: Modelurĭ şi planurĭ. Grădinĭ de fructe (póme). Modelurĭ şi planurĭ. Zarzavaturĭ: Bone pentru culină: fasole, mazăre etc. Altfelŭ de producte: Varză, cararabe şi cartifiolŭ. Hemeiu: In deosebite soiurĭ şi descrierea culturei. Tutunŭ: De felurite specii, verde şi uscatŭ.

Grupa IV. Animale şi productele lorŭ. Pei nelucrate, lână, miere, brânză de óie, caşŭ şi caşcavalŭ. Untŭ de vite şi ad. lăcămurĭ pentru cai şi boi.

Grupa V. Silvicultură: Seminţe de arborĭ de pădure, resadŭ de arborĭ, colecţiune de lemne, sade de arborĭ pe lângă arătarea grosimei lemnului (tulpinei), lemne de măsăritŭ, rotăritŭ şi butnăritŭ, lemne de unelte, lemne prelucrate pentru drumulŭ de ferŭ, grindĭ, scândurĭ, podele, laţĭ, lemne de barchetŭ. Şindile, lemne pentru chibriturĭ. Nuele pentru împletirea de coşurĭ şi pregătirea acestora. Instrumentele pentru silvicultură: Modelurĭ şi desemnurĭ pentru acestea; Iască, burete, rĕşină şi colofoniu. Unelte de lemnŭ pentru Culină: Talere, trocĭ, lingurĭ, lopeţĭ. Planurĭ pentru păduritŭ. Vĕnatŭ: arme, pei de animale, instrumente de prinderea animale sĕlbatice, şi animale sĕlbatice umplute. Instrumente pentru pescuitŭ: Unghiţe, mréje, (pociurĭ) pescĭ, deosebite specii.

Grupa VI. Victualii ca articlii de negoţŭ: făină, pâne, copturĭ, dulceţurĭ, turte de miere.

Grupa VII. Fabricaţiune de spirtŭ: Spirtŭ, liquer şi vinŭ.

Grupa VIII. Măestrie de argilă (lutŭ) şi de pétră olăriĭ, ţiglăriĭ, scocurĭ, sculpturĭ de pétră.

Grupa IX. Sticlării: de totŭ felulŭ.

Grupa X. Scule, măestrii de ferŭ şi de aramă. Lucrurĭ de faurŭ, lăcătuşŭ, tinicherŭ, căldărarŭ.

Grupa XI. Măestrii de lemnŭ. Lucrărĭ de măsarŭ, rotarŭ, buchnerŭ, şi strugarŭ.

Grupa XII. Măestrii de piele: Pei curate în tóte felurile, prelucrate pentru cojocăritŭ şi culerăritŭ.

Grupa XIII. Măestrii de hârtiă: lucrărĭ de compactărĭ de cărţĭ.

Grupa XIV. Măestrii de pănură şi pânzăria: Lână, şi prelucrarea acelei, cânepă, inŭ în starea prelucrată, şi prelucrarea acelora, funării.

Grupa XV. Măestrii de veştminte: Postăvării, cojóce, pălării şi încălţăminte.

Grupa XVI. Preparate de unsorĭ: seu, luminĭ, săpunŭ.

Grupa XVII. Lucrărĭ din córne: Pepteni.

Grupa XVIII. Industriă de casă: Totŭ felulŭ de manufacte femeiescĭ.

Grupa XIX. Pictură: Pictură şi desemnurĭ.

Grupa XX. Instrumente de economiă şi maşinĭ. De acestea de totŭ felulŭ, şi după putinţă cum se întrebuinţéză în natură

Esposiţiunea de vite: Boi crescuţĭ de esponentŭ, vacĭ cu lapte şi viţelŭ, vite tinere de tóte speciile, taurĭ, cai, mânzĭ, oi, cârlanĭ şi miei de unŭ anŭ: rîmătorĭ bunĭ de prăsilă, galiţe de casă

Premii: I. In banĭ de argintŭ: VI 10 dărabe à 3 fl. 30 fl., V 10 dărabe à 4 fl. 40 fl., IV 10 dărabe à 5 fl. 50 fl., III 5 dărabe à 8 fl. 40 fl., II 3 dărabe à 10 fl., 30 fl., I 3 dărabe à 3 galbinĭ 48 fl. Cu totulŭ: 238 fl.

II. Diplome: Se propunŭ 50 bucăţĭ, carĭ se vorŭ distribuí esponenţilorŭ meritaţĭ — împărţiţĭ în 5 clase şi adecă clasa I. II, III, IV, V.

Preţulŭ de intrare: Dumineca şi Vinerĭ 5 cr., în celelalte dile 10 cr. Copii de scólă sub conducerea învĕţătorilorŭ şi prelângă anunţare premergĕtóre, au intrarea gratisŭ.

Horváth Mihály,
preşedinte.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

2) Stephanus Baluzius, T. I. Gesta Innocentii III. p. 35. col. I.

3) Ibid., p. 31. col. I.

4) Ibid.,, pp. 67, 68, 69.

5) Ibid., p. 42. Basiliu începe o epistolă adresată lui Papa Innocentiu III. prin vorbele acestea: »Multas inclinationes et multas sanitates a me....« Acésta este traducţiunea din vorbă'n vorbă a unei locuţiunĭ adesea usitată de Românii de la sudŭ: »Multe înclinaţiunĭ şi multă sănĕtate de la mine...« Nicĭ odată nu s'a scrisŭ o asemenea latinéscă. Numai Românii „trimetŭ multă sănĕtate;« şi numai Românii de la sudŭ »trimetŭ multe închinăciunĭ,« adică »multă plecăciune.« Basiliu, cum singurŭ o spune, nu sciá latinesce. Se vede că autorulŭ scrisorii, unŭ Românŭ, adică patriarchulŭ de Tîrnova Basiliu, a avutŭ de traducĕtorŭ unŭ missionarŭ catolicŭ, şi că acesta a tradusŭ câtŭ se póte de litteralmente vorbele dictate deBasiliu. Astfelŭ latinésca a fostŭ forţată ca se esprime locuţiunea particulară limbei românescĭ. Décă Basiliu Patriarchulŭ Bulgarilorŭ şî Românilorŭ ar fi fostŭ bulgarŭ, nu ar fi trimesŭ o epistolă în termenii ăştia.

6) Illyrici Sacri T. VIII. auctore Colet; Veneţia, 1819, p. 158.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Septemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.70	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	92.75	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.70
Rentă de hârtiă 5%	88.80	Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.52
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.80	Renta de hârtiă austriacă	80.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de arg. austr.	81.85
		Renta de aurŭ austr.	104.95
		Losurile din 1860	134.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.20	Acțiunile băncei austro-ungare	849 54
		Act. băncei de creditŭ ung.	296.50
Bonurĭ rurale ungare	100.80	Act. băncei de creditŭ austr.	297.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.76
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	100.25	Napoleon-d'orĭ	9.68 1/2
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.25	Mărcĭ 100 împ. germ.	59.65
Bonurĭ rurale transilvane	100 75	Londra 10 Livres sterlinge	121.70

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 5 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	93 1/4	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	„	95 1/4	»	96
» convert. (6%)	»	96 1/4	»	97 1/4
Împr. oraș. Buc. (20 l.)	»	32	»	33
Credit fonc. rural (7%)	»	101 1/2	„	102 1/2
» „ „ (5%)	„	90 1/2	„	91 1/4
» » urban (7%)	»	101 1/4	„	102
» » „ (6%)	»	97	»	98
» „ » (5%)	»	86 1/2	»	87 1/4
Banca națională a României	„	1390	„	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	„	367.	„	370 1/2
« » » Națională	„	242	»	244
Aurŭ	„	6 —.%	„	5 80
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.06.	„	2.08

Cursulu pieței Brașovŭ

din 19 Septemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.07	Vênd.	9.10
Argint românesc	»	9.—	»	9.05
Napoleon-d'orĭ	»	9.64	»	9.66
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.94
Imperialĭ	»	9.87	»	9.90
Galbenĭ	»	5.64	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, cari au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ sĕu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Sz. 4466—1884 polg.

Árverési hirdetmény.

A brassói kir. törvényszék, mint csődbiróság közhirré teszi, hogy Gelb Jeanette közadós csödtömegéhez tartozó 1.300 frtra becsült bolti áruk 1884 Szeptember hó 27-én délelőtt 9 órakor Csernátfaluban, az üzleti helységben a csődbiztos által a csődválasztmánynak 1884 Szeptember 11-én hozott határozata folytán nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fognak eladatni:

1. Venni szándékozok kötelesek a becsár 15%kat az árverés megkezdése előtt ovadékul letenni a csődbiztos kezéhez.

2. A csődválasztmány fenntartja jogát, hogy ha az áruk a becsáron felül el nem eladatnak, 3 nap alatt az árverési eredményt elfogadja nagy nem.

3. Ha a csődválasztmány az árverési eredményt elfogadja, vevő köteles az egész vételárt lefizetni és az árukat azonnal átvenni, ha pedig el nem fogadja, a bánatpénz vissza fog adatni és a mikénti értékesités iránt a csődválasztmány fog határozni.

A bánatpénz az elhatározásig a tömeggondnok őrizetében lesz.

A csődleltár a biróságnál és Gödny János hosszufalusi ügyvéd tömeggondnoknál megtekinthető.

Brassó, 1884 Szeptember hó 16-án.

A kir. törvényszék üléséből.

Deési, elnök. **Bene.**

Tipografia Alexi Brașovŭ.